SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 13. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 21, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 21-го СІЧНЯ 1995 р. Ч. 13. РІК CII.

РЕДАКТОРИ ПІДТРИМУЮТЬ ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 17-го січня, українські газети опублікували ухвалу всеукраїнської наради редакторів газет, у якій сказано, що учасники наради редакторів районних, міських, обласних, регіональних та загальнодержавних газет зазначають, що дводенна конструктивна дискусія про активне діяння засобів масової інформації на подолання кризових явищ, створення сприятливої інформаційної атмосфери для реформування суспільства об'єднала редакторів у головному: альтернативи курсові реформ немає і журналісти вирішили орієнтуватися в напрямку радикальних економічних реформ.

Вони закликали своїх колег дати активну інформаційну підтримку реформам і допомагати людям зрозуміти, як переорієнтуватися з найбільшою вигодою для себе і для суспільства. Редактори вважають, що треба змобілізувати всі сили для порятунку економіки і збереження держави. Розуміють вони і те, що радикальні реформи неможливо здійснити без міцної виконавчої влади. Тому вони підтримують запропонований Президентом проєкт закону про владу, підтримують його курс на активні реформи.

Водночас редактори газет закликали Президента, Верховну Раду й Кабінет Міністрів України подбати про забезпечення необхідних умов для випуску і поширення видань та захистити журналістів від свавілля окремих місцевих керівників, груп та політичних сил.

Редактори висловили віру, що Україна врешті переборе всі труднощі та захистить незалежність демократичним шляхом.

ФОНД СОРОСА ІНВЕСТУВАТИМЕ В УКРАЇНСЬКУ ЕКОНОМІКУ

Київ (УНІАР). — Тут 18-го січня, під час зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, голова Фонду Сороса Герета Ланде Сайдман повідомила, що Фонд Сороса готовий вкладати гроші в економіку України. „Ми знаємо, що тут ще немає певних гарантій, але готові ризикувати, вкладати інвестиції у конкретні проєкти, в тому числі у створення нових місць праці колишніх військовиків", — сказала Сайдман.

Президент Л. Кучма розповів голові Фонду Сороса, що в економіці України покищо є певні негативи, зокрема, дуже широкого розмаху набрала бартеризація. Фактично, в Україні все сьогодні обмінюється, а не продається.

Г. Л. Сайдман вважає, що Фонд Сороса стане своєрідним прикладом для інших міжнародних фінансових організацій, які теж почнуть вкладати свої інвестиції в економіку України.

Амбасадор Ю. Щербак взяв участь у світовому форумі

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 16-го січня, пресовий центр Міністерства Закордонних Справ України повідомив, що амбасадор України в ЗСА Юрій Щербак взяв участь і виступив на світовому економічному форумі, який відбувся минулого тижня в Лос Анджелесі, Каліф. На форум були запрошені амбасадори понад 50 держав Европи, Азії та Латинської Америки. Серед европейських держав, окрім України були представлені Франція, Німеччина, Ірляндія, Австрія, Бельгія і Мадярщина.

За рівнем економічного розвитку Каліфорнія займає 12 місце у світі. Вона є лідером у ділянках електронічної, авіякосмічної, медичної та високотехнологічної промисловости і сільського господарства.

Учасників форуму привітали Президент ЗСА Билл Клінтон, колишній Президент Роналд Реґен, губернатор Каліфорнії Піт Вілсон та посадник Лос Анджелесу Р. Ріордан.

У своєму виступі Ю. Щербак зазначив, що Президент України Леонід Кучма розпочав економічні перетворення і ознайомив учасників форуму з можливостями торговельно-економічної співпраці та потребами України в інвестиціях для модернізації виробництва. Оскільки на форумі були представники провідних банків та великих промислових компаній, Щербак провів переговори з керівниками деяких з них. Він також зустрівся з представниками української громади Каліфорнії.

І. Плющ виступає за „демократичну диктатуру"

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 16-го січня, колишній голова Верховної Ради Іван Плющ, який тепер є депутатом українського парляменту, висловив сумніви, що нинішній парлямент зможе розв'язати проблеми влади в державі.

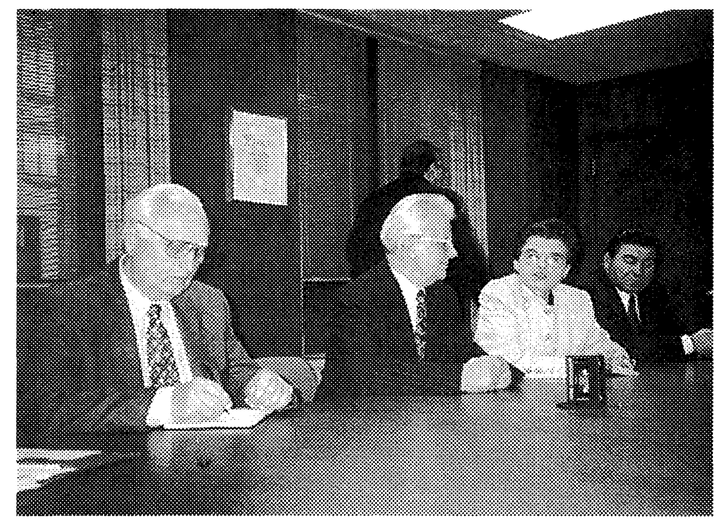
Він сказав, що питання влади в Україні, швидше за все, залишиться невирішеним. Верховна Рада попереднього скликання не могла набрати більше 300 голосів, щоб ухвалити відповідне рішення, а нинішня „взагалі не зможе прийняти жодного конституційного закону". Як сказав Плющ, він ніколи не був прихильником „надання диктаторських уповноважень і диктатури влади". „Диктаторські уповноваження просять не від сили, а від слабости", — вважає Плющ і радить вибирати меншину з двох бід, тобто, зактичні удосконалення президентського проєкту закону про владу. За його словами, підтримувати противників цього закону є небезпечним, оскільки за ними — „необільшовизм з подальшою політикою воєнного комунізму". Оскільки всю владу в Україні — від Сільської Ради до Президента — обрано демократичним шляхом, саме цій владі треба надати більше уповноважень. Змінивши цю вертикалю, „створивши демократичну диктатуру", — сказав І. Плющ.

Він категорично виступає проти двох вертикалей влади — виконавчої і представницької. На його думку, „законодавча влада не потребує вертикалі, вона має лише створювати для всіх громадян суспільства правове поле". Отож немає потреби ухвалювати два закони — про державну владу і про місцеві ради, як це пропонує О. Мороз.

ЛЕОНІД КРАВЧУК ВІДВІДАВ УНС

У. Дячук вітає Леоніда Кравчука в Головній Канцелярії УНСоюзу.

Під час пресконференції (зліва): З. Баб'юк, Л. Кравчук, У. Дячук і І. Біленко.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Перший Президент незалежної України Леонід Крав-чук розпочав свою пляновану поїздку до ЗСА і Канади в понеділок 16-го січня, відвідинами Українського Народного Союзу і пресовою конференцією, призначеною тільки для редколеґій „Свободи" і „Українського Тижневика".

В супроводі Зенона Баб'юка, який, як директор Фонду за Незалежну та Демократичну Україну є організатором поїздки колишнього Президента, Л. Кравчука, разом зі своїм політичним дорадником Зіновієм Ткачуком і охоронцем Іваном Віленком, зустрівся на полуденку з предсідником УНС Уляною Дячук та членами Президії УНС, де в свобідній розмові гість мав нагоду обмінятися думками та плянами.

В год. 2:30 по полудні достойного гостя привітали в приміщенні УНС усі працівники, а молоденькі дочки працівниці канцелярії Надії Салабай Христя і Галя вручили йому китицю троянд. Теплі слова У. Дячук на привітання Л. Кравчука і голосний спів „Многая літа" закінчили цю коротку церемонію. Опісля колишній призидент перейшов до конференційної залі, де зібралися члени редакцій „Свободи" і „Українського Тижневика", яких поіменно представила гостеві У. Дячук.

Пресова конференція пройшла незвичайно цікаво та в безпосередній атмосфері, яку зумів наш гість відразу викликати, відповідаючи на кожне запитання щиро та вичерпно і не оглядаючись на час та довжину цієї розмови. Усі члени обох редакційних колективів ставили по одному питанню, в загальному торкалися майже усіх аспектів сьогоднішньої ситуації в Україні та становища колишнього Президента до проблем, які тепер існують.

Ряд питань розпочався причиною приїзду Л. Кравчука на Північноамериканський континент. Тут колишній Президент відразу ствердив, що тепер у нього є куди більша можливість сказати, що думає, і це відверто, що було важко на пості Президента. Тому він буде зустрічатися зі студентами та професорами різних американських та канадських університетів і представниками української громади та буде мати можливість розглядати сьогоднішню ситуацію України і спільно думати про її дальшу долю. На шляху поїздки Л. Кравчука передбачені були доповіді в Колюмбійському університеті в Ню Йорку, а відтак у Філядельфії, Піттсбургу, Дітройті, Ню Гейвен, Чикаґо, Рочестері, Баффало, Ньюарку, а далі в Торонто, Оттаві і Монтреалі та інших канадських осередках. Окремо важлива його поїздка до Вашінґтону, де мали відбутися 19, 20 і 21-го січня зустрічі з американськими політичними колами. В кожній місцевості, де колишній Президент буде затримуватись, передбачені зустрічі з українськими організаціями.

Під час розмови з українськими журналістами в УНС, Л. Кравчук порушив широкий діяпазон проблем сьогоднішнього стану в Україні. Він ніяк не скриває, що на пості Президента зробив він неодну помилку, але уважає, що сьогоднішня криза економічна була неминучою. Він пояснив, що 90 % промисловости України керувалось раніше не українськими руками і це тепер вдарило по Україні дуже сильно. І така ситуація не лише в Україні, але також в інших країнах СНД. Коли йдеться про заклад розкрадання державного майна, то на думку Л. Кравчука в Росії відбувається п'ять разів більше корупції, як в Україні. Л. Кравчук

(Закінчення на стор. 4)

ЧЕЧЕНСЬКІ ПАТРІОТИ ПЕРЕХОДЯТЬ У ПРОТИНАСТУП

Ґрозний, Чечня. — В середу, 18-го січня, не зважаючи на безперервний гарматний обстріл центру столиці і жорстоке бомбардування з повітря, чеченським бійцям вдалося відбити від російських десантників багато будинків.

Кореспондент інформаційного агентства Ассошійтед Пресс Беррі Ренфрю стверджує, що російські війська змушені були відступити з центральної залізничної станції Ґрозного, а також з міського ринку, звідки перед тим атакували резиденцію президента Чечні.

Західні кореспонденти підкреслюють, що російська сторона не тільки не дотримала власного слова про припинення вогню, але значно посилила воєнні дії, застосовуючи все більше літаків, артилерію і ракети. В Чечню щодня прибувають військові російські підкріплення.

Згідно з інформацією групи депутатів російської Державної думи, у російсько-чеченському збройному конфлікті вже загинуло 4,000 російських вояків. Незалежні джерела подають ще більшу цифру — 5,000. Невідомо, скільки загинуло з чеченської сторони, але припускають, що жертви серед захисників Ґрозного і мирних мешканців досягають декількох десятків тисяч.

Починають здійснюватися передбачення далекоглядних спостерігачів щодо того, що чеченська криза мусить негативно позначитися на взаєминах між урядами автономій і Москвою. Цими днями президенти і парляменти декількох республік у складі Росії прийняли рішення, згідно з якими громадяни тих республік мають право відмовитися від військової служби у тому випадку, якщо їх змусять брати участь у воєнних діях в Чечні.

Уряд Росії вимагає скасувати ті укази.

ЛЬВІВ. — Голова УНА-УНСО Олег Вітович, коментуючи офіційну інформацію Міністерства Юстиції, що зареєстрована партія УНА не має нічого спільного з УНСО, сказав: „Хочеться того комусь, чи ні, УНА має відношення до УНСО і навпаки... Сьогодні в Україні діє єдина структура — УНА-УНСО, щодо якої чиновники з Міністерства Юстиції здійснили безпрецедентне, порівняно з іншими громадськими об'єднаннями — зробити спробу внести розбрат між певними політичними силами в Україні. Нещодавно міністерство зареєструвало лише першу політичну частину нашої організації — УНА, але відмовило у реєстрації другої частини цієї структури — УНСО. Керівництво УНА-УНСО вважає, що розв'язанням цього парадоксу повинні займатися ті, хто його породив, тобто Міністерство Юстиції України".

Верховна Рада не підтвердила депутатських уповноважень Л. Лук'яненка

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 18-го січня, Верховна Рада розглянула питання про визнання депутатських уповноважень двох новообраних депутатів: соціялістки Наталії Вітренко та республіканця Левка Лук'яненка.

З Н. Вітренком проблем не було, її уповноваження визнано. А щодо Л. Лук'яненка, то тут все почалося спочатку. Голова тимчасової мандатної комісії Андрій Снігач доповів, що Л. Лук'яненко надрукував летючки, які його прихильники поширили через поштові скриньки під час виборчої кампанії. Зміст летючок, мовляв, порушує виборчий закон і хоч прокуратура не знайшла тут елементів злочину, а Центральна виборча комісія не знайшла підстав для позбавлення Л. Лук'яненка депутатського мандату, але не означає, сказав Снігач, що Верховна Рада зобов'язана підтвердити рішення Центральної виборчої комісії. Парлямент може вирішити це питання шляхом голосування.

Голосування ж показало, що ні прихильники Л. Лук'яненка не набрали необхідного числа голосів для підтвердження його уповноважень, ні противники не набрали необхідного числа (202) голосів для позбавлення його депутатських уповноважень. Питання залишилося невирішеним. Парлямент знову доручив тимчасовій мандатній комісії вивчити ситуацію на місці і внести це питання на розгляд сесії 24-го січня.

Постійній комісії Верховної Ради з питань правної політики доручено підготувати законопроєкт про внесення змін до статті ч. 100 конституції, де передбачити, щоб для визнання депутатських уповноважень було достатньо рішення Центральної виборчої комісії і не треба було б додатково розглядати це ще й у парляменті.

Депутат Володимир Стретович висловив сумнів, що таку поправку підтримає конституційна більшість у парляменті. На його думку, комуністи ніколи не погодяться, щоб не Верховна Рада, а Центральна виборча комісія мала право на остаточне рішення щодо визнання виборів дійсними.

Туркменістан відновив постачання ґазу в Україну

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 17-го січня, офіційні джерела інформації повідомили, що в неділю, 15-го січня, Туткменістан відновив постачання ґазу в Україну. Під час приїзду до Києва 19-20 січня Президента Туркменістану Сапармурата Ніязова передбачається підписання угоди на 1995 рік про постачання Україні 11 більйонів кубічних метрів ґазу.

Україна розплачуватиметься за ґаз м'ясом, маслом, цукром, продуктами для дітей, пшеницею, борошном. Розрахунки здійснюватимуться через акційнерну компанію „Укрресурси".

У першому кварталі 1995 року Україна має передати Туркменістанові сільсько-господарської продукції на 40 міл. дол. в рахунок погашення боргів.

Україна співпрацюватиме з Лібією

Київ (УНІАР). — Тут 14-19-го січня перебувала з візитою лібійська урядова делеґація.

Прем'єр-міністер України Віталій Масол зустрівся із секретарем народного комітету Лібії у справах енергетики, доктором Абдулою Аль-Бадрі. Вони обговорили питання взаємовигідної економічної співпраці між двома державами. У розмові взяли участь міністер енергетики та електрифікації України Вілен Семенюк, який водночас очолює українсько-лібійську комісію з питань співпраці, та тимчасовий повірений у справах Лібії в Україні.

Урядова українсько-лібійська комісія працювала тиждень і сторони підготували та підписали угоду про торгівлю та співпрацю в галузі культури. Для України Лібія є альтернативним джерелом енергетики. Лібія зацікавлена купувати в Україні обладнання та замовляти проєктні і будівельні роботи. Зокрема, українські фахівці домовилися спорудити залізницю довжиною три тисячі кілометрів, яка з'єднає Туніс і Єгипет.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 18-ГО СІЧНЯ, приміщення Палати Репрезентантів на деякий час перемінилися у хаосне зібрання звичайнісінької юрби, де поодинокі особи намагалися перекричати одні одних. Це демократична меншість в непристутності спікера палати Ньюта Ґінґріча намагалася публічно обговорювати справу його майбутніх публікацій. Почалося з виступу репрезентантки Керрі Мік, демократки з Фльориди, яка у перших словах своєї промови накинулася з критикою на неприсутнього спікера, за що їй відібрано право голосу репрезентантом Кліффом Стернсом, республіканцем з Фльориди, який у неприсутності спікера головував на сесії. Дійшло до того, що демократи оскаржили республіканців у намаганнях не допустити до слова демократів своєю „тоталітарною" поведінкою.

ВСІМ ВІДОМА СУДОВА СПРАВА О. Джей Сімпсона у вбивстві його колишньої дружини Ніколі Бравн-Сімпсон і її приятеля Роналда Ґолдмана знову зайняла перші сторінки американської преси, бо в кінці розпочато розправу. І прокуратура здобула першу перемогу в тому, що суддя Ленс Іто у середу, 18-го січня, дозволив на представлення прокуратурою документів і звукозапису з доказами того, що О. Джей Сімпсон вже від довшого часу був брутальним у поведінці супроти його тодішньої дружини. Цей крок судді заневнює, що на розправі будуть обговорювати не тільки наукові докази знайдених на місці вбивства краплин крови, але також і його характер.

ВАШІНҐТОН ПОВІДОМЛЕНО, що в Туреччині два американські громадяни стали закладниками Іраном підтримуваної ісламської терористичної групи „Партії Бога". Цю вістку про схоплення полковника американського летунства Майка Квілярда та його 10-річного сина Меттю подало турецьке пресове агентство „Анатолян". Речник Пентагону командир Чак Френклін відмовився від будь-яких коментарів, заявляючи, що Департамент оборони розглядає цю справу. Полковник М. Квілард був шефом повітряних дій військової місії при американській амбасаді в столиці Туреччини Анкарі.

У СВІТІ

МОСКОВСЬКА „Новая Еженедневная Газета" публікує репортаж-звернення до президента Боріса Єльцина, в якому, між іншим, говориться: „Пане Головнокомандуючий Єльцин! Дехто стверджує, нібито вас зле інформують щодо війни у Чечні, а насправді, мовляв, ви добрий. Але ж те, що Росія робить у Чечні, є воєнним злочином. Негайно припиніть вогонь хоч би для поховання вбитих і обміну пораненими. Тепер чеченські снайпери дістали наказ від своїх командирів стріляти псів, які на вулицях їдять тіла ваших, пане Головнокомандуючий, вояків. Тому радимо вам передусім роззброювати не чеченські „бандформації", а найбільшу банду — вашу Раду безпеки".

ПРЕДСТАВНИКИ ООН у Боснії дали до зрозуміння, що проголошене сторонами боснійського конфлікту чотиримісячне замирення не має перспективи, оскільки серби дотепер не перестали обстрілювати мусулманські анклави на північному заході Боснії. Серби також не дотримали своєї обіцянки і не відкрили транспортові магістралі в Сараєві, спинивши рух усіх автових колон з гуманітарними вантажами. З Біґача надійшло повідомлення, що урядові боснійські війська відбили від сербів підприємство для очищування води і приєднали до своїх територій пляцдарм глибиною шість кілометрів. Серби негайно відповіли мінометним обстрілом, не зважаючи на те, що є нові жертви серед мирного населення.

У ПОЛЬЩІ ПОЧАЛАСЯ грошова реформа. Старі злоті обмінюються на нові: 10,000 старих на 1 новий. Банківські службовці віднімають по чотири нулі на контах своїх клієнтів, щоб узгодити вклади з новою реформою. Доляр коштує 2.4 нового злотого. Середня місячна платня поляка дотепер складала 5 міл. злотих, а відтепер дорівнюватиме 500 злотим. Нові банкноти друкуються номіналом 10, 20 і 50 злотих.

НІМЕЧЧИНА продає 20 старовинних палаців у східній частині країни. Всі вони перебувають у незадовільному стані. Палац Шльосс, збудований у минулому сторіччі, продасться всього за 1 міл. марок (приблизно 645,000 дол.) — при умові, що новий власник вкладе гроші у місцеву економіку і створить додаткові місця праці. Більшість палаців розташовані в землях Макленбурґ — Верхня Померанія і Бранденбурґ, а також у Тюрінґії. Під час Другої світової війни в декількох палацах були концентраки, а після війни відбувалися різні вишколи східньонімецьких комуністів і комсомольців.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ комітет Китаю визнав, що за один тільки 1994 рік 24 спортсмени країни звинувачено у вживанні допінґу. Провідний спеціяліст медичної комісії Міжнародного олімпійського комітету, німецький професор Манфред Доніке сказав, що китайські спортові діячі самі заохочували до систематичного вживання допінґів. Наприклад, китайські плавці використовують цілу систему застосування дігідрітестостерону. До цих звинувачень приєднався і принц Монако, Альберт, — як член комісії МОК і як спортовець-бобслеїст, учасник багатьох зимових Олімпіяд. Він категорично висловився щодо проблеми допінґу, вимагаючи нагінної, без права на реґабілітацію, дискваліфікації порушників.

ГУРАҐАН, швидкість якого доходила до 1,340 кілометрів на годину, налетів на центральні райони Шотляндії. У багатьох місцях він порушив працю транспорту, повиривав з корінням дерева, а в Единбурґу позривав дахи з декількох десятків будинків. Під водою опинилася значна частина автової дороги вздовж річки Клайд, між містами Скелморлі і Ларґс. Представники влади оприлюднили назви мостів, через які водіям не рекомендувалося переїжджати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Україна і Грузія

Ані за царату, ані тим паче у добі большевизму з її залізною завісою та стеженням за кожним рухом громадян, як „засекречених ворогів влади", — не було умов, пригожих до подорожування, до наочного пізнавання країни, її мешканців і їх проблематики. Так було і за життя Тараса Шевченка, який у своїй чудовій поемі „Кавказ" звеличував свободолюбний його нарід. З поняттям Кавказу в'язалося поняття про Грузію, наче Грузія — це ввесь Кавказ. Усі гірські народи відчувають потяг до політичної свободи більше, ніж мешканці низів. Ще з Кавказом пов'язаний міт про Прометея, який карається, прикований до скали.

Коли минулого тижня Президент України Леонід Кучма два дні перебував з відвідинами у Грузії, її президент Едуард Шеварднадзе, колишній міністер закордонних справ СССР за президентури Михаїла Горбачова, правильно назвав на пресовій конференції після від'їзду Кучми взаємини України і Грузії „традиційною приязню". У добі Української Народньої Республіки Грузія була найкращим і найдорожчим її союзником. Україна і Грузія були предметами і жертвами російського імперіялізму і нема нічого дивного, що приймали Кучму у столиці Грузії Тбілісі сердечно і з усіма почестями. У „Свободі" з 13-го січня ц. р. названо один за одним вісім документів, підписаних президентами тих обох держав.

Ані Шеварднадзе на згаданій пресовій конференції, ані голова Адміністрації Президента Леоніда Кучми Табачник у звіті для преси нічого не сказали, чи у зустрічі обох президентів у Тбілісі була мова про події у Чечні і про проблему нафти та її виробів — найбільшої болячки економіки обох країн. Можна здогадуватися, що ті справи були предметом наради й узгіднення становищ, а промовчано її з уваги на Росію. Вже після повернення Леоніда Кучми до Києва вислано з України до Грузії великий транспорт сільськогосподарських продуктів. Видно, що в Грузії теж невесела економічна ситуація і що у тій гористій країні скупо на харчі.

Дводенні відвідини Леонідом Кучмою Грузії вказують, що він роз'їздить до ближчих і дальших країн, включно з Канадою і Америкою, не з куртуазійними відвідинами, а для нав'язання тісних взаємин в різних ділянках життя країни. Відвідання Кучмою православного митрополита Грузії — це доказ зручної тактики, яка приєднує популярність широких верств далекого народу.

Таким чином, вістка про ту подорож Кучми — добра, позитивна. Є майже одночасно дві інші добрі вістки. Чуємо, що полагоджено конфлікт з управою Одеси, яка противилася побудові у порті Одеси технічних прибудівок, потрібних для в'їзду нафтоналивних кораблів з Близького Сходу. Управа Одеси лякалася занечищення повітря і води — той острах відпав. Подробиць тієї злагоди не знаємо, але наладнання безпосереднього імпорту нафти і її виробів від близько- чи середньосхідних продуцентів „чорного золота" було б унезалежнення України від імпорту бензини з Росії — це був би величезний економічний і політичний успіх.

У газетах, що виходять в Україні, були вістки, що в цьому році має появитися в Україні рідна валюта — гривна, яку давно надруковано у Канаді. Введення в Україні рідної валюти, яку визнав би Міжнародний Валютний Фонд з устійненням реляції до доляра і рубля, — це була б подія величезної економічної і політичної вартости. Рідна валюта — це поруч із конституцією і рідним військом — найважливіший атрибут незалежної держави.

У цьому випадку воно остаточно зліквідувало б все ще в деяких колах суспільства існуючу підозру, наче б Леонід Кучма схилявся до спільної з Росією рублевої системи. Висновок — будова держави посувається вперед. Чи може бути краща новина?

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Михайло Шпонтак

ГОЛОС ПІДТРИМКИ ДЕМОКРАТИЧНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

Більшість західних політологів та журналістів — це ліберали, які демократично-визвольний націоналізм ототожнювали з шовінізмом, ксенофобією та фашизмом. Звичайно це були і є апологети імперіялізму менших і більших колоніяльних потуг, які всілякими негативними ярликами очорнювали і далі очорнюють визвольні рухи, визвольну національну боротьбу, як, наприклад, у випадку визвольної, оборонної війни хороброго народу Чечні. На відміну від таких непривязних негативних поглядів щодо націоналізму, появилася довша аналітична стаття Ен Еплбаум „Упадок і піднесення комуністів" з підзаголовком „Вгадай, хто рядить у Центральній Европі?" у журналі „Форейн Афферс" з листопада-грудня 1994 року.

У статті автор обмислює політичні зміни в країнах Центральної Европи — в Польщі, Чехії, Литві, Словаччині, Мадярщині, Україні, які відбулися в регіоні протягом останніх кількох років. Після розпаду комуністичної системи в Центральній Европі, політичні спостерігачі були переконані, що в новій констеляції політичних сил колишні комуністичні партії стануть маргінальними. Більшість політологів, продовжує автор, вірила, що можливі проблеми у відновлених незалежних державах Центральної Европи можуть постати з відродженням націоналістичних партій варіянту 1930-их років. Західні дипломати, особливо американські, робили всі можливі заходи для підтримки в країнах Центральної Европи політичних діячів, котрих вони вважали антинаціоналістами і відхочували програми „відкомунізування", підтримували політиками, яких вони вважали націоналістами.

В таких обставинах колишні і сучасні комуністи, використовуючи економічні труднощі, наголошуючи популістичну реторику, підшиваючись егідою назв демократичних партій, диспонуючи кадрами комуністичних партій та через відсутність співпраці (блокування) національно-демократичних партій — колишні комуністи здобули владу в Польщі, Литві, Словаччині, Мадярщині, а в Україні, спільно зі своїми союзниками, — найсильнішу політичну фракцію в перляменті. Словаччина і Україна, твердить автор, є добрим прикладом, як партійні лідери, колишні комуністи, в парляментах чинять обструкцію і гальмують економічні реформи для виходу з соціяльно-економічної кризи.

В Мадярщині, продовжує автор, владні структури перебрала група еліти колишніх комуністів і лівоцентристських кіл, дисидентів, не конче злюща еліта, але з нахилом до „очищення" вільнодумців. Між іншим, ці ліві владні структури в Будапешті відмовилися від неоправданих претенсій до українського Закарпаття, на відміну від їх попередників, Мадярського демократичного форуму.

В Польщі владні партії домагаються політичної системи варіянту „Італійського стилю хабарів" від їхніх приятелів у господарському секторі. Такі владні структури прихованої еліти є причиною негативного економічного ефекту в ширшому кругозорі господарського життя. Найгірше справи маються в Сербії і Румунії, де колишні комуністичні партії придушують розвиток інших політичних партій. Комуністичні партії Центральної Европи лишаться особливими на довші роки в майбутньому, бо маючи політичний монополь в минулому, вони переформувалися в економічну силу, і знову в політичні владні структури. Вони не є „нормальними" політичними партіями в розумінні західного світу.

З названих вище причин автор пропонує дипломатичну й інтелектуальну підтримку в країнах Центральної Европи не лівоцентристським партіям, а правоцентристським силам. Розвиток здорового західного консерватизму в політичній системі є необхідним елементом сучасної демократії. Залишаючи, продовжує автор, ідеологічні міркування, сильна політична правиця — від центру чи консервативна альтернатива, яка політично не функціонує в Польщі, Словаччині та в Україні, принесла б бажану конкуренцію з колишньою комуністичною елітою і елемент конкуренції в національні економічні системи. Для прикладу автор наводить сильного прем'єр-міністра Вацлава Клавса з правиці від центру, який зумів провести приватизацію в Чехії швидше і ширше, ніж в будь-якій іншій країні Центральної Европи. Західні дипломати повинні бути зацікавлені у справедливому і здоровому націоналістичному русі в регіоні центрально-східної Европи. Не всі, твердить автор, націоналістичні чи патріотичні зрушення є необхідним симптомом антидемократичних тенденцій, ані не є вони чужі прогресивним реформам. Беручи до уваги, що заплати працівників цивільної державної служби, дипломатів та військовиків у Центральній Европі залишаються відносно низькими, політики країн регіону можуть змусити працівників публічного сектора до плідної праці через відродження національної гордости. Одна з емоцій, яка затримає доброго словацького науковця в Словаччині чи талановитого українського підприємця в Україні — це патріотизм.

(Закінчення на стор. 3)

Орест Дейчаківський

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ В УКРАЇНІ

II

Доцільно навести деякі приклади позитивної політики України щодо національних меншин. Обидва Президенти незалежної України (Кравчук і Кучма) та високопоставлені представники влади засудили ксенофобію і антисемітизм і заявляли про принцип рівноправного громадянства без огляду на етнічне походження.

Всі політичні партії (за малим вийнятком незначних екстремних націоналістичних) у своїх програмах виявляють позитивне ставлення до національних меншин.

Від проголошення незалежности України росіяни, жиди й представники інших національностей займають високі становища в українському Уряді. Крім того, меншини гідно репрезентовані в політичній сфері, доказом чого є їхня присутність у Верховній Раді. Росіяни, жиди, поляки, мадяри, румуни мають своїх депутатів згідно з пропорцією їх населення. Добрі двосторонні відносини нав'язані з Мадярщиною, Польщею, Ізраїлем. У договорах з тими країнами є включені точки про охорону прав обопільних національних меншин.

Як виглядає меншинна проблема в Україні насправді? Культурне життя багатьох національних груп, придушуваних політикою насильної русифікації (в тому числі і українців) значно пожвавиться, часто завдяки прихильному ставленню Уряду України. Декотрі з них організовують національні культурні установи, влаштовують конференції і конгреси, видають книжки і газети. Деякі відкрили свої школи, в різних областях є телевізійні і радіопрограми мовами меншин, як наприклад, Закарпатська область — мадярська, румунська, німецька; Одеса — румунська, жидівська, гагаузька, Чернівці — румунська, жидівська; Донецьке — грецька, жидівська; Житомир — польська.

Згідно з останньою статистикою Міністерства Національностей, в Україні нині є 235 національних культурних організацій, які видають 42 газети та 4 журнали. Все ж таки через важке економічне становище України Уряд не є в змозі задоволити всіх взятих на себе зобов'язань щодо меншин (так само як не може це виконати й щодо українців — основного населення). Є труднощі з браком кваліфікованих вчителів (крім росіян), приміщень, паперу і фінансів на публікації і т. п. Але всі мають свободу і можливість розвитку, вживаючи свої засоби і наразі обмежену урядову допомогу.

Кожна меншина має свої специфічні ознаки. Найбільша з них — російська — в загальному не має підстав нарікати на дискримінацію. Росіяни є політично репрезентовані і домінують культурно в багатьох частинах України. Під мовним оглядом вони мають усі можливості читати російську пресу, посилати своїх дітей до російських шкіл, відвідувати російські імпрези чи мати свої телевізійні та радіопрограми. Закони і укази публікуються по-українськи і по-російськи. Російська мова є дозволена в офіційній кореспонденції і домінує в більшості областей України. Можна сказати, що росіяни залишаються надалі упривілейованою меншістю в порівнянні з іншими, включно з українською більшістю.

Інші меншини різняться від росіян, бо вони були теж об'єктом русифікації та асиміляції. Багато статтей в українській пресі присвячено тепер жидівському питанню в Україні. З'ясовуються позитивні аспекти (наприклад, віднову і розвиток жидівського культурного життя), а також негативні (деякі незначні прояви антисемітизму). Як вже згадувалося, і український Уряд, і політична опозиція засуджують антисемітизм і змагають до поліпшення жидівсько-українських відносин. Останнім прикладом цього можна вважати відвідини меморіяльного музею Голокосту під час перебування Президента Кучми в ЗСА та його зустріч в Ню Йорку з представниками жидівських організацій.

Уряд України прихильно ставиться до розвитку жидівської культури, підтримує їхню пресу, школи й інші виховні та релігійні інституції. Відбудовуються синагоги у 89-ти місцевостях, є жидівські культурні установи, десятки жидівських газет, 2 телевізійні програми, передачі усіх важливих релігійних святкувань. В Києві існує приватний жидівський університет ім. Соломона.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про культурну поведінку

.Слово „культура" маємо постійно на устах у різних видах та у різній формі, при тому всі лементуємо одностайно, що наша культура завмирає, але до того підкреслено додаємо, де лише можемо, що ми, однак, дуже культурний народ.

А тим часом виявляється на кожному кроці, що у нас бракує цих основних атрибутів культурної поведінки, які повинні характеризувати кожну людину, байдуже якого віку і статі, та вказувати тим на її приналежність до культурної нації. Розуміється, усі ми гірко і часто переживаємо тепер, що наша молодь міняється під американським поганим впливом і залишає усі, навіть з трудом впоєні батьками, засади доброї поведінки, щоб нічим не відрізнятися від загального образу, який тут бачиться кожної днини на вулицях, у телевізії чи в школі. Це так характеристичний нехлюйно-недбалий одяг з шапками назадгузь (яких ніколи не скидається) та зі штанами, що спадають вниз, бо принаймні на два розміри більші, ніж треба, і це як у дівчат, так і в хлопців, подекуди з прописово „елегантними" дірами, з яких визирає часто недомите тіло. На жаль, ця теперішня „мода", що йде впарі з відповідно недбалою поведінкою, перелетіла океан і залляла Европу з Україною включно. Чи справді особиста культура одягу охоплює і внутрішні прикмети?

Але сьогодні не культуру поведінки теперішньої молоді хочу заторкнути, бо це широка тема, а радше хочеться ствердити брак культури поведінки серед „дорослих" наших громадян при різних громадських і товариських нагодах. Це особливо вражає, коли маємо до діла з частими тепер гостями з України — політиками, науковцями і мистцями, усіми, яким належиться особлива увага і пошана. На жаль, не завжди так воно є. І тут можна б розповісти цілий ряд випадків, за які від сорому паленіє лице. Ось ректора університету молодий тутешній професор двічі відсилає від дверей, бо, мовляв, „немає для нього часу". Ось це нещасне „нема часу" повторюється в інших наших громадян, що уважають себе дуже „важними" ще до того, коли вони рішають про матеріяльну допомогу для „бідних з України". Чи добра поведінка не вимагає приймати гостей толерантно і тепло, а не поглядом, сповненим погорди чи нетерпеливости?

І тут ніхто не може переконувати, що це ще один вплив американізації, бо американці при всіх своїх хибах, які підкреслюємо, ніколи в цей спосіб не ставляться до своїх гостей, а навіть для чужих зустрічних мають усміх та приємне слово і охоту допомогти з таким самим ввічливим усміхом.

Це саме можна зауважити на різних культурних імпрезах чи доповідях. Американська публіка (розуміється, не та „з вулиці"), яка численно приходить на концерти, до театру чи на доповіді заховується завжди спокійно, з увагою до преле́ґентів і виконавців. А наші слухачі? Беручи згори за правило, що доповідачі з обох берегів говорять довго і нудно, наша публіка є справді нетактовна. Скільки разів довелося чути півголосні зауваги, іронічні хіхотання чи таки розмови — все це доходить до доповідача, що змушує його затриматися чи просто просити про увагу і тишу. А як часто наші слухачі, спізнюючись на імпрезу, совають кріслами або пропихаються до призначених для них місць, а то й „з ґрацією" виходять перед кінцем програми, яка для них надто довго триває? А вже хвороба показатися світлищем і знімати виконавця ще і з „флешем" для власної приємности, а не з професійного обов'язку, огорнула більшість нашої публіки, що не застановляється, як це перешкоджає виконавцеві чи виконавцям.

Якось також „випало" тепер з культурної поведінки дорослих осіб звичайне таке просте щоденне поздоровлення, а вже зокрема старших від себе осіб, а що вже й говорити про привітання з приводу якогось особливого свята. Цей брак знайомства „бонтону" дуже дається взнаки також при спільних трапезах, де забулося вставання з місця у привітанні жінок, куртуазія розмови чи способу споживання їжі, чи навіть правильне орудування столовими приборами. А як назвати спосіб, в який публіка на так частих тепер прийняттях кидається на буфет, немов би ми не жили в країні, де рідко можна бути справді голодним?

Чи треба ще наводити більше прикладів, які вказують на те, що слід нам бути обережними, коли пишаємося тим, який ми культурний народ, бо на „щодень", якось не годен того зауважити, навіть при великій наявності доброї волі і бажання повернути основи культури. Хотолося б, однак, це ще побачити, як не тепер, то в найближчому майбутньому таки власними ***О-КА****ми.*

о. Петро Ґаладза

РОЛЯ ЦЕРКВИ У ЗБЕРЕЖЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

Доповідь виголошена 11-го грудня 1994 року на науковій конференції для відзначення Української Родини в ЗСА

I

В першій мірі, дозвольте мені висловити велике признання організаторам цієї конференції за те, що присвятили увагу суспільній клітині, від якої мусить початися справжнє відродження і остаточне визволення нашого народу. Не раз, коли думаємо про народ чи, тим більше, про націю, легко піддаємося тенденції сприймати їх як абстракцію, забуваючи, що народ складається саме з окремих матерів, батьків, дітей, бабусь і дідусів, — складається з родин. Коли народ має бути здоровий, великі політичні і державотверджитучі процеси мусять постійно мати на увазі добро саме цих одиниць та цих малих суспільних клітин, бо інакше ці процеси лишаються маніпуляцією мас чи торгуванням безіменними колективами.

Підходитиму до теми моєї доповіді не з історичної перспективи, хоч це, напевно, було б цікаво, але з богословської і практичної — душпастирської — точок зору. У першій, богословській, частині хочу підкреслити ролю Церкви у переданні життєдайної візії, яка може не тільки зберегти, але й оживити українську сім'ю. У другій, більш практичній, частині, хочу проаналізувати деякі конкретні почини, які можна б заініціювати в Церкві з метою збереження і розвитку родинного життя.

Хочу тут пригадати, що коли нині говоримо про українську родину, ми, очевидно, маємо на увазі не тільки наші родини тут, в діяспорі, але також родини в Україні. Останніми роками ми, зі Заходу, мали нагоду пізнати незавидні обставини постсовєтського суспільства, де родинне життя є, властне, більш загрожене, ніж у діяспорі. Тому будь-які дискусії про суспільні питання в нашій громаді мусять включати осмислення проблем в Україні.

Не один цинік сьогодні міг би заявити, що українські Церкви не є компетентними братися до справи збереження і розвитку української родини, бо вони самі, мовляв, такі поранені, ослаблені та для декого навіть і скомпромітовані. Занепад і брак духовости Церкви в діяспорі та чвари і вияви певного примітивізму в Церквах в Україні — це, на думку не одного спостерігача, є доказом того, що українські Церкви є кепськими провідниками у відродженні суспільства.

Однак тут треба відповісти, що при всіх недоліках і слабостях наших Церков, так довго, як вони є носіями Божого Слова, навіть немічними його носіями, вони виконують колосальну ролю у лікуванні і оживленні суспільних клітин. Я настоюю на цьому, бо вірю, згідно з християнським вченням, що навіть, коли голошення Євангелія є слабе чи „змішане з брудом", все таки за тим переповіданням історії спасіння стоїть живе і перемагаюче Боже Слово — друга особа Пресвятої Тройці, яка своєю могутністю може використати навіть осла (як чуємо в Святому Письмі), щоб осягнути великої мети — просвічення людських істот та комунікації небесної візії.

Ця візія, яку Церква проповідує, щоб зберегти родину, — це образ подружжя як повсякденне вінчання; образ міжлюдських відносин як відблиск животворчого діялогу трьох Божих осіб, з'єднаних в одне у вічному „танці" радости, та образ любови як проколення люблячого серця заради добра улюбленої.

Постараюся пояснити ці образи, але хочу тут тільки пригадати про важливість взнеслої візії у розвитку народу. Біблійна книга Приповідок у 29-му розділі прекрасно окреслює цю важливість, коли заявляє, що народ без візії гине, пропадає. Людина, будучи істотою, яка постійно ставить питання „чому", „як", „в який спосіб", мусить мати перед собою відповіді напрямні в цих пошуках, інакше вона слабне, блукає і остаточно зотліває. Коли, однак, людина бачить перед собою або уявляє собі під впливом надхненного слова потенціял людської душі і людських відносин, — це її окрилює так як споглядання маєстатичного краєвиду.

Приступім до першої частини візії, що її Церква пропонує родинам: „Подружжя як образ повсякденного вінчання-коронації". Здорове родинне життя базується, очевидно, на здорових подружжях. Всупереч сучасному песимізмові, я вірю, і Церква голосить, що подружжя таки може бути здоровим ґрунтом родинного життя, навіяним духом найглибшої радости і животворчої краси. Як? Коли українські батьки постійно пригадують собі, що їх подружжя не є тільки „установою", яка, будучи „інституцією", мусить скорше чи пізніше стати нудним тягарем, якого слід позбутися розводом, але що їх натомість їх подружжя — це „танець князя і княгині", який має за орієнтаційний пункт — за свій центр — Христове Євангеліє. Я тут, очевидно, нав'язую до українського вінчання та його обряду обходу навколо тетраподу, на якому лежить Боже Слово, бо вірю, що цей обряд не є пустою церемонією, але „іконою" — діючим, ефективним образом людського життя у своїй Богом даній потенційності. Подружжя, яке постійно вглибиться в Христове Євангеліє, сприймає одне одного не як тягар, але як безмежний дар, як невичерпне джерело надхнення і стимуляції — приймають одне одного як взаємно захоплюючих мандрівників до висот. Чому? Бо Христове Євангеліє їх вчить, що людина — це таїнство, яке силою Святого Духа може видавати зі себе чудові вирази та почування, чудотворні дотики і обійми.

(Продовження буде)

Національні...

(Закінчення зі стор. 2)

В той же час є випадки націоналістичного екстремізму, включно з антисемітизмом. Однак ті групи екстремістів є незначні і маловпливові. Все таки такі випадки як пожежа синагоги минулого року в Кременчуку, чи критика жидів у деяких газетах дають причину до застанови.

Близько 200,000 мадярів, більшість яких є на Закарпатті, користуються багатьма культурними й іншими свободами. В тому велику ролю зіграв договір між Україною і Мадярщиною, підписаний в 1991 році, і українсько-мадярський спільчий комітет національносей, який має конструктивний вплив, так що високі представники мадярського уряду вважають, що мадярсько-українські відносини в національно-меншинних справах є моделем для цілої Европи.

Поляки в Україні, як і польський уряд, дали теж високі оцінки трактуванню Україною 200-тисячної польської меншини.

Румуни, які здебільша живуть в Чернівецькій області, роблять значний проґрес в культурній та політичній ділянках. Все ж таки претенсії деяких румунських чинників за повернення їм територій, втрачених в наслідок пакту Рібентропа—Молотова, є неприємним для України фактором.

Особливою ознакою татарської меншини у порівнянні з іншими є те, що вони не мають іншої батьківщини поза територією України. Як відомо, під час Другої світової війни їх брутально виселено з Криму у Середню Азію. У 80-их роках вони почали повертатися (понад 250,000 до сьогодні) з великими труднощами і перепонами з боку кримських властей. Кримські татари виявляють велику льояльність до України, і Київ надає їм економічну підтримку. Їхня ситуація поволі поправляється і їм вдалося дістати репрезентацію в кримському парляменті.

Однією з найбільш цікавих груп є русини Закарпаття. Більшість з них уважають себе частиною українського народу і не зважають за протиріччя бути в той сам час русином і українцем, але є мала горстка, яка вважає себе окремою національністю і навіть домагається автономії. Київ відноситься поблажливо до русинів, яких вважає етнографічною віткою українського народу (подібно як гуцулів чи лемків). Та все таки турбують його їхні сепаратичні тенденції, які можуть загрожувати територіяльній цілості України.

В цілому вирішення національно-меншинного питання в Україні є імпозантне, зважаючи на те, що вона ще є молодою демократичною державою. З другої сторони, було б недоцільно твердити, що всі проблеми є розв’язані. Непокоїть присутність незначного сектора спільноти, що демонструє застрашаючу нетолерантність до членів деяких меншин. Треба сподіватись, що з розвитком політичної і суспільної культури та поліпшення економічної ситуації, ті екстремні групи втратять свою базу і національна толерантність стане поволі нормою.

Яків Блейх, головний рабин Києва і України, найкраще сказав під час інтерв’ю для „60 хвилин”: „Теперішній український Уряд, як і попередній, має дуже добрий рекорд щодо людських прав, респектуючи права національних меншин на ділі, а не тільки на папері”.

Навіть короткий огляд законодавства і трактування національних меншин Україною показує різкий контраст з образом, який намагається представити безславна передача „60 хвилин”.

Голос...

(Закінчення зі стор. 2)

Доля ж самої демократії, продовжує автор, врешті залежить від патріотизму. Автор наводить думки французького державного діяча XVIII ст. де Товквила про раціональний патріотизм, коли одиниця усвідомлює собі аксіому, що від її, одиниці, служби країні залежить і доля самої одиниці. Коли нації-держави були підлеглі Москві, цей глузд пов’язання долі одиниці від долі нації не був можливий. „Поляк чи українець не міг мати почуття льояльности до чужої їм держави”, твердить автор. Тепер раціональний націоналізм може створити дух патріотизму, який спільно з респектом влади закону є так важливим для розвитку демократії як мирні кордони держав чи парляментарні вибори. Словами „Тих в Центральній Европі, котрі після довгого періоду гніту намагаються відродити такі патріотичні емоції — їх треба хвалити, а не осуджувати, і вони заслуговують на підтримку Заходу, а не на зневагу”, закінчує автор свою об’єктивно-прихильну статтю щодо народів Центральної Европи. Треба висловити признання суспільно-політичній мислительці за її ініціятиву потрібної дискусії на тему демократичного націоналізму в процесі державотворення країн Центральної Европи, до якої вона правильно зачисляє Україну.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІСТИ побоюються, що наслідки землетрусу в Японії можуть позначитися і на економіці інших країн. Бо знищення в більшості незабезпечених будівель та інших структур може започаткувати великі непередбачені дефіцитні витрати уряду Японії, а це у свою чергу вплине на відсоткові стопи по цілому світі, зокрема коли матеряльні втрати покажуться вищиму, як початкові підрахунки.

У СЕРЕДУ, 18-ГО СІЧНЯ, на східньому побережі країни у Ню Йорку федеральний суддя Гаролд Ротвекс засудив 28-річного леванського іміґранта Рашіда База на 141 рік ув’язнення. Цей багаторічний присуд ув’язнення підсудний отримав після того, як лава присяжних визнала його винним у вбивстві, нападі та пораненні на Бруклинському мості 1-го березня 1994 року жидівських юнаків з хуситської громади в Бруклині, які їхали шкільним автобусом. У стейті Ню Йорк немає смертної кари.

У глибокому смутку повідомляємо, що в п’ятницю 30-го грудня 1994р. відійшов у вічність на 96-му році життя у Вейн, Н.Дж.наш дорогий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО і ПРАДІДУНЬО

бл. п.
ВАСИЛЬ МИХАСЬКІВ

січовий стрілець, в’язень московських тюрем, учасник боїв під Тобруком і Монте Касіно.

ПОХОРОНЕНИЙ у вівторок 3-го січня 1995 р. на католицькому цвинтарі Царя Христа у Франклін Лейк, Н.Дж.

Залишені в смутку:

дружина — КАТРЯ
дочка — ОЛЕСЯ ПОРОХНЯК з мужем ДМИТРОМ
внуки — ІГОР з дружиною
— ОРЕСТ з дружиною
правнучки — ХРИСТЯ і
— ЛОРІЯНА
дочка — МАРІЯ МАРТИНЮК
внучки — НІЛЯ
— ЛЯРИСА з мужем
— ВІРА з мужем
правнуки — АСЯ і
— СЛАВЧИК
родина в ЗСА, Канаді та Україні.

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ офіційних чинників, найкращим кандидатом на вільний пост директора Центральної розвідчої служби ЗСА, є заступник секретаря Департаменту оборони Джан Дойч. Одначе згаданий кандидат вагається, тому Білий Дім поширив свій засяг можливих кандидатів на пост, що з нього так раптово минулого місяця зрезиґнував Джеймс Вулсі.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими,що в четвер 19-го січня 1995 р. на 76-му році життя, після тяжкої недуги відійшла у вічність наша улюблена ДРУЖИНА і МАТИ

бл. п.
МАРІЯ СТЕЛЬМАХ
з дому ВОЛЯНИК

нар. в селі КОНЮШКІВ, пов. Броди, Україна

ПАНАХИДА — п’ятниця 20-го січня 1995 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Lilly & Zeiler, Inc. Eastern Ave., Балтимор, Мд.

ПОХОРОН — в суботу 21-го січня о год. 9-ій в церкві св. Михаїла, а опісля на цвинтар св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Залишені у смутку:

муж — ВОЛОДИМИР
дочка — ГАЛИНА СЕРОВ з мужем ДЖАНОМ
син — РОМАН з дружиною СИЛЬВІЄЮ
брат — СТЕФАН ВОЛЯНИК з родиною
сестра — СОФІЯ ШВАҐІНСЬКА з родиною
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Леонід Кравчук...

(Закінчення зі стор. 1)

сильно підкреслив поганий звичай українських політиків та інших діячів, які, перебуваючи поза границями України, постійно самі себе очорнюють, однак ніколи не можна почути, щоб Борис Єльцин чи інші його співробітники критикували та очорнювали перед чужими Росію.

Що торкається політичних сил в Україні, то там іде наявна боротьба між лівими і правими, що є дуже шкідливим явищем. На його думку треба доконче об'єднати патріотичні сили, не лиш правого крила, яле всіх, що не хочуть привернення давного режиму. Це об'єднання патріотичних сил Л. Кравчук бачить у „Порозумінні", яке він тепер очолює та уважає, що ця організація стоїть твердо за незалежну Україну, Особливо болить Л. Кравчука брак об'єднання в теперішній Україні, що використовують різні неприхильні Україні чинники дуже хитро і передумано. Є дуже легко критикувати інших, але важко закасати рукави і працювати. В ментальності українців, на жаль, лежить бажання бути один вище другого, бути при владі, бути „гетьманом з булавою", а тепер на те не можна собі дозволити, коли іде пропаґанда за відтворення Союзу. Найважливіше тепер — зберегти Україну, а тоді можна щойно критикувати хто із провідників, чого не зробив як слід. Тому Л. Кравчук не хоче закидувати Леонідові Кучмі, що цей неправильно робить і ділити його діла на добрі й погані. Є факт, що економічно стало тепер гірше в усіх ділянках, а найбільше в працездатності, у життєвому стандарті, у зрості цін на 5-6 разів, а у доходах лише на 2 і 1/2 %. Але найбільше страшна енерґетична криза і перспектива, що чергові два роки не будуть кращі.

У справі російської мови Л. Кравчук стверджує, що вона фактично є тепер офіційною і є області, які тільки її вживають. В 1989 році вистарчило політичному проводові розуму і сили, щоб прийняти закон, яким сказано, що поряд із державною українською мовою можуть бути інші в густо населених меншинами реґіонах. Тепер однак має бути знов голосування — і вислід невідомий. Але Л. Кравчук завважує, що український народ 70 років слухав влади і коли до нього заговорили російською мовою, такою і відповідав, а коли українською — відповідав нею. Як важко це викорінити, Л. Кравчук дає за приклад Мойсея, що 40 років водив жидів по пустині, заки вмерли всі прихильники рабства, тож не можна вичікувати чуда за два-три роки в Україні.

Ширше спинився Л. Кравчук на новому своєму завданні у Фонді Сприяння Розвитку Мистецтва. Він бачить в ньому чотири головні цілі — репрезентація нашого мистецтва за межами України, підтримка людей, які віддали життя мистецтву і призначування їм стипендій, підтримці обдарованої молоді з таким же прицілом на стипендії і відтворення перлин української культури. Для всіх тих цілей, так важливих для популяризації української культури треба заробляти гроші, співпрацювати з мистецькими спілками і з Міністерством Культури України.

Зі щирою відвертістю Л. Кравчук говорить про свої невдачі, про успіхи, з гумором характеризує своє відношення чи подібність до Міхаїла Ґорбачова і стверджує, що справжні політики ніколи не можуть іти на пролом, а обходити небезпеки. На жаль, тепер попадають у політику також люди, які ніколи нічого не знали і не знають. Уважає, що у нас немає любови до своєї землі, немає розуму до випробування сил, а „торжествує хамство".

Цікаві його погляди на тему Чечні, в чому він бажає анґажуватись для звернення уваги на права людини, про які так говорять в ООН. Він характеризує демократизм Б. Єльцина, який кінчається там, де йдеться про добро Росії, на що він свого часу звертав увагу президентові ЗСА Джорджеві Бушеві. В ситуації із Чечнею важко передбачити вислід, але треба, на його думку, все робити спокійно, бо тут може Україна потерпіти, коли Б. Єльцин буде старатися регабілітувати себе пропозицією віднови союзу слов'янських народів на засаді, що добрий політик, коли програє, тоді старається виграти в іншій ділянці.

Л. Кравчук признає, що його невдачею на пості Президента була нерішучість у переведенні задумів, а досягненням це, що українська незалежна держава постала без одного пострілу. Важко вже тепер судити, що він зробив корисного, а що поганого, але сьогодні він не думає про свою майбутню кар'єру і поновну кандидатуру на Президента, а хоче робити все, щоб Україна існувала як незалежна держава.

Колишній Президент не залишився на пресконференції боржником ні на одне питання і тому так головний редактор „Свободи" Зенон Снилик, як і предсідник УНС У. Дячук, дякували йому за його розсудливе і вичерпне інтерв'ю та побажали дальших успіхів у виступах перед американською та українською публікою, заявляючи при тому, що сторінки „Свободи" будуть завжди для нього відкритими.

Світлій пам'яті духовних велетнів України

У щойно проминулому році наш народ, в Україні і діяспорі, відзначив 50-річчя від дня смерти Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького і 10-річчя від дня смерти Патріярха Йосифа Сліпого. Це духовні і національні архиєреї, яких Боже Провидіння послало нашому народові в час найбільшої скорботи, щоб вони його освячували, справляли на шлях добра і правди, поділяли його долю і недолю. Саме тому вшановували цих велетнів не в почутті скорботи і пригноблення, а у вияві вдячности Всевишньому за те, що післав нашому народові таких могутніх провідників. Віддаючи їм поклін, шлемо маші молитви не тільки за них, але і до них, щоб вони своїм заступництвом випрошували в Господа кращої долі і благословення для нашої Церкви і українського народу.

З таким духовним наставленням, під гаслом „За Єдність, Помісність, Патріярхат", велика українська громада Торонто і околиць, за старанням Торонтської Єпархії Української Католицької Церкви, 13-го листопада 1994 року, в приміщенні престижевого Метро Торонто Конвеншен Центр, влаштувала Святкову Академію у світлу пам'ять двох духовних велетнів — Митрополита А. Шептицького і Патріярха Йосифа Сліпого. На гарній, прикрашеній двома портретами сцені програму відкрив Владика Ізидор Борецький, привітавши чисельних учасників. Тоді слідували дві пісні, прекрасно виконані хором „Веснівка" під дириґентурою Квітки Зорич-Кондрацької: І. Львівського „Милосердія двері" і з особливою майстерністю переданий київський напів молитви „Благослови душе моя Господа", в музичному опрацюванні А. Ґречанінова.

Головного доповідача святкувань, проф. Леоніда Рудницького, представив голова НТШ в Канаді д-р Володимир Мацьків. У знаменитій формою і змістом доповіді про двох велетнів української Церкви і народу доповідач докладно українською мовою і більш стисло — англійською висвітлив їх життя і діяльність, реасумуючи словами: „Вони були всім для свого народу"! Доповідь проф. Рудницького була незвичайно прихильно прийнята учасниками.

Відтак виступив балет „Поклін", підготований хореографічно Дановією Стечишин, мистецьким керівником Академії Українського Танцю. В центрі творчого задуму була естафета поколінь в несенні духових і матеріяльних надбань нації.

Знаменитим був також виступ славного скрипаля Юрія Мазуркевича, який разом з акомпаніятором піяністом Юрієм Кречковським виконав три твори українських композиторів: Березовського, Барвінського і Козловського. Дальше слідували пісні, виконані Іванкою Коломиєць, сопрано: „Богородиць Діво" — А. Гнатишина, „Засумуй, трембіто" — Н. Нижанківського, „Нагадай, бандуро" — Г. Китастого. Піяніст Стефан Раллс. З декламацією виступила Галина Демчук, яка виконала монтаж поезій Уляни Кравченко та Е. Крименка, в якому підносилось похвалу згадуваним постатям української Церкви. Програму закінчив виступ двох хорів молодечих організацій: „Левада" і „Оріон", під дириґентурою Василя Кардаша. Об'єднані хори співали пісні „Богородице, до Тебе прибігаємо" — Д. Бортнянського в обробці А. Гнатишина і В. Кардаша, сольо співала Люба Мороз-Козак. „Молитву" із „Запорожця за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського — солісти Люба Мороз-Козак і Віктор Шевель. Молитву „Боже Великий Єдиний" разом із хорами спонтанно, стоячи, проспівали всі учасники.

Ціла програма була добре обдумана, на високому мистецькому рівні виконанна, музичні точки творили піднесений настрій, а на висоті свого завдання була святкова доповідь проф. Л. Рудницького, в якій він підкреслив головну настанову обох наших церковних провідників — що тільки муравлина праця і єдність запевнить нам наше майбутнє.

Дякуючи всім, хто готував ці святкування і всім виконавцям програми, Владика Ізидор Борецький згадав ініціятора і голову підготовчого комітету святкувань св. п. д-ра Миколу Кушпету, який перед місяцем часу відійшов у вічність, а кінцеві праці, аж до успішного завершення, проводила епархіяльна Централя Українців-Католиків, під проводом Богдана Ґули.

Так українська громада Торонто і околиці достойно відзначила річниці смерти наших двох велетнів Церкви і народу. Треба подякувати всім, що причинились до цього, але рівночасно пам'ятаймо про гасло, під яким ці наші святкування проходили: „Єдність, Помісність, Патріярхат". Особливо в цей час, коли все більше ворогів чужих і „своїх" не лишень нашої Церкви, але й держави. Треба жалувати, що імпреза не була сприйнята цілою громадою, і що багато місць бальконі було порожних. ...му не нарікаймо на вороженьків!

Василь Дідюк

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

НЕ СУМ, А СУА

Прошу ласкаво помістити маленьку поправку, що її потрібно внести у моєму дописі „Відзначення Року Родини і ювілею настоятеля собору св. Володимира в Ню Йорку" („Свобода" з середи, 11-го січня ц. р.). Було подано помилково, що Н. Савчук вітала о. ювілята від СУМ, а потрібно від СУА. — Валентина Юрченко.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ТОРОНТО, Онт., Канада
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —
в неділю 29-го січня 1995 р., о год. 2-ій по пол.
в залі УКЦ св. Покрови
30 Leeds Street, Toronto, Ont.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

49, 401, 402, 407, 408, 415, 426, 432, 439, 440, 441, 442, 456, 460, 466, 474, 480, 506

Гостей, Членів Українського Народого Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад,
2. Ствердження правосильности зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами і їх прийняття.
7. Вибір нової Управи.
8. Слово ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСоюзу.
9. Плян праці на біжучий рік.
10. Внески і запити.
11. Закриття Загальних Зборів,

У нарадах візьмуть участь:

Уляна Дячук, **предсідник**
д-р Петро Саварин, **дир. для Канади**,
о. д-р Мирон Стасів, **радний**

За УПРАВУ ОКРУГИ:

о. д-р Мирон Стасів, голова
Іван Шлапак, секретар **інж. Роман Бенеш,**